

MOTIE

Win/win voor biodiversiteit: natuurlijke maatregelen uitheemse rivierkreeften

Naar aanleiding van agendapunt van het AB: 2.c: Kadernota 2025-2029 en Strategische Agenda

Het algemeen bestuur van Waterschap Brabantse Delta in vergadering bijeen d.d. 26-06-2024

Onderwerp: Win/win voor biodiversiteit: natuurlijke maatregelen uitheemse rivierkreeften

Het algemeen bestuur,

gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat

- Natuurlijke vijanden van de uitheemse rivierkreeft al in het Nederlandse ecosysteem aanwezig zijn en ook *toemenen* doordat dieren in en rondom het water uitheemse rivierkreeften leren eten. Het gaat dan bijvoorbeeld (maar zeker niet alleen!) om vogels als futen, meerkoeten, kuifeenden, blauwe reigers en ooievaars, maar ook zoogdieren zoals otters en bruine ratten en vissen zoals snoek, snoekbaars en paling¹²;
- Het echter niet met alle natuurlijke vijanden van de uitheemse rivierkreeften even goed gaat, iets dat symptomatisch is voor het bredere verlies aan biodiversiteit, iets waar het waterschap in de positieve zin aan kan en wil bijdragen;
- Het waterschap kan bijdragen aan herstel van rivierkreeftende populaties en daar soms zelfs expliciet voor aan zet is³;
- Het waterschap aangeeft ecosystemen te willen versterken in een poging invasieve exoten te weren en natuurlijke vijanden het evenwicht in die ecosystemen kunnen helpen herstellen;
- Bioloog Bram Kroese van het onderzoeksinstituut Naturalis, expert op het gebied van invasieve kreeften, stelt dat in principe "vanuit ecologisch oogpunt de exotische zoetwaterkreeften in Nederland niet zo bedreigend zijn". Kroese zegt: "De beestjes lijken vooral voor te komen in gebieden waar de natuur toch al uit balans is. In gezonde natuur met een rijk onderwaterleven worden de invasieve kreeftsoorten nog redelijk in bedwang gehouden. In zo'n habitat komen vaak voldoende natuurlijke vijanden voor, zoals baars, pos en paling.". Natuurexperts verdedigen ook onafhankelijk van elkaar de stelling: "Een sterke, evenwichtige natuur met een gevarieerd onderwaterleven lijkt de beste remedie tegen invasieve kreeftsoorten."⁴⁵
- In een veldproef in Delfland is aangetoond dat het intensief wegvangen van uitheemse rivierkreeften slechts *tijdelijk* effectief is in het verlagen van hun aantallen: Ze keren terug zodra het wegvangen afneemt of stopt. Dit betekent dat intensief wegvangen voorgoed door zou moeten gaan, wat het uitzichtloos maakt. De kosten voor het wegvangen van grote aantallen rivierkreeften zijn zeer hoog en voor Brabantse Delta op de lange termijn onbetaalbaar;
- Dierenwelzijn een van de onderdelen is van de bedrijfswaarde 'Duurzaamheid' van Brabantse Delta;
- Het waterschap zelf in antwoord op schriftelijke vragen van de Partij voor de Dieren aangeeft dat kreeften en krabben volgens de wetenschap ook pijn kunnen voelen;

¹ <https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=29580>

² <https://www.vogelbescherming.nl/beleefdelente/blog/lezen/van-de-ooievaar-de-kikker-en-de-rivierkreeft>

³ Zie bijvoorbeeld <https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/blauwe-reiger>

⁴ <https://www.stad-en-groen.nl/upload/artikelen/sg717sterkenatuurbestewapen.pdf>

⁵ Pearce, Fred, The new wild. Why invasive species will be nature's salvation, 2015

Van oordeel dat

- Uitheemse rivierkreeften kunnen dienen als een extra bron van motivatie voor de reeds ingeslagen koers om kreeftetende soorten zoals de otter terug te brengen naar Brabantse Delta⁶⁷ en in te zetten op biodiversiteitsherstel;
- Er legio mogelijkheden zijn om omstandigheden voor kreeftetende roofvissen te verbeteren, zoals bijvoorbeeld in Waterschap Amstel Gooi en Vecht gebeurt, en hetzelfde geldt voor kreeftetende vogels;

Verzoekt het dagelijks bestuur:

- Voor het verkleinen van de impact van uitheemse rivierkreeften in te zetten op natuurlijke maatregelen, zoals het aantrekken, beschermen en faciliteren van natuurlijke vijanden en door het nemen van inrichtingsmaatregelen die tegen schade beschermen;
- In keuzes die gemaakt worden met betrekking tot uitheemse rivierkreeften altijd zorgvuldig te overwegen hoe dierenleed bij de kreeften zoveel mogelijk kan worden beperkt;
- In te (blijven) zetten op het versterken van ecosystemen door maatregelen ten behoeve van de biodiversiteit, de waterkwaliteit en ecologische verbindingzones, zodat de natuur de uitheemse rivierkreeften zelf in bedwang kan houden;
- Dit alles bij voorkeur te doen in samenspraak met eigenaren van waterlichamen en terreinbeherende organisaties,

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening en naam:

Cynthia Pallandt
Ludo Maas
PARTIJ VOOR DE DIEREN

Gerrit Vruwink
50PLUS

Peter von Meijenfeldt
Frans Post
FRACTIE NATUURTERREINEN

Anton Arnold
AWP

Annemiek Jetten
Wendy de Koning-Bogers
PARTIJ VAN DE ARBEID

⁶ <https://www.zoogdiervereniging.nl/actueel/nieuws/otters-de-oplossing-voor-probleem-exotische-rivierkreeften>

⁷ <https://www.ed.nl/brabant/waarom-het-belangrijk-is-dat-de-otter-terugkeert-in-breda-en-omstreken-hij-wordt-een-influencer~a38edbe3/>

